

Kritik för förslag att ta bort teckenspråkstolkare från presskonferenser

15 januari 2025

Charlie Kirk, grundare av den konservativa studentrörelsen Turning Point USA, har mött hård kritik efter att ha föreslagit att teckenspråkstolkare ska tas bort från presskonferenser om de pågående bränderna i Los Angeles. Kirk beskrev tolkarna som en "distraktion" under nödsituationer, något som har väckt upprördhet bland aktivister och organisationer för dövas rättigheter.

I sitt radioprogram, *The Charlie Kirk Show*, hävdade Kirk att undertexter borde räcka för att nå ut till döva och hörselskadade, och att teckenspråkstolkare upptar för mycket av skärmytan under presskonferenser. "Jag har inget emot de som inte kan höra, men det här är överdrivet. Vi måste gå tillbaka till hur det brukade vara," sa Kirk. Han uttryckte också samma åsikt på sociala medier, vilket ytterligare spädde på debatten.

Det amerikanska dövförbundet svarade snabbt och menade att Charlies uttalanden är felaktiga och skadliga. Förbundsordförande Lisa Rose skrev ett öppet brev där de skrev att tillgång till information är en grundläggande mänsklig rättighet och en avgörande fråga för allmän säkerhet. Att neka den tillgången är ett brott mot mänskliga rättigheter. Aktivister varnar nu för att sådana uttalanden kan påverka politiska beslut och ytterligare minska tillgången till teckenspråkstolkning, trots att amerikansk lagstiftning (ADA-lagen) skyddar rätten till jämlik information. Kritik mot Charlie har också kommit från profiler inom både nöjesvärlden och rättighetsrörelsen. Skådespelaren Marlee Matlin svarade skarpt på sitt Instagram: "Det är bara att låta bli att titta."

Flera experter har påpekat att teckenspråkstolkning erbjuder mer än bara ord. Det förmedlar emotionella nyanser, kulturell kontext och viktig visuell information som inte kan ersättas av undertexter, särskilt inte när dessa ofta är felaktiga vid automatiserade översättningar. Under de senaste bränderna har sådana fel i översättningarna i undertexterna inneburit att viktiga platsnamn förvanskats,

vilket skulle kunna leda till förvirring och risk för liv.

Charlies förslag påminner om tidigare fall där bristen på teckenspråkstolkare har orsakat kritik och rättsliga åtgärder. Under Donald Trumps administration blev Vita huset stämt för att inte tillhandahålla tolkar vid information under pandemin.

Charlie har ännu inte svarat på den växande kritiken, men hans kommentarer ses som ett exempel på hur en redan sårbar grupp riskerar att utsättas för ytterligare marginalisering. Det öppna brevet från dövförbundet avslutades med "Språkliga rättigheter är mänskliga rättigheter. Vi kan inte acceptera något annat."

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Ny teckenspråksordbok för döva i Burundi

15 januari 2025

Foto: Adobe stock

Den turkiska hjälporganisationen IHH (Humanitära Hjälporganisationen) har meddelat att de arbetar med att utveckla en teckenspråksordbok för döva i Burundi, Afrika. Syftet med projektet är att förbättra tillgången till utbildning och stärka social integration för personer med funktionsnedsättningar i regionen.

Projektet är en del av kampanjen *Barrier-Free Africa* som lanserades 2019 och fokuserar på att ge humanitärt stöd till utsatta grupper i Afrika. Teckenspråksordboken kommer att omfatta 850 ord, inklusive religiösa termer från islam. Ordboken kommer att utvecklas av en kommitté bestående av tio experter under ledning av docent Mustafa Başkonak.

Enligt IHH:s samordnare för östra och södra Afrika, Faruk Erkılıç, har organisationen bedrivit flera projekt i Burundi, med särskilt fokus på utbildning för

döva i staden Bujumbura. Faruk berättar till den turkiska nyhetssajten Daily Sabah att initiativet med ordboken kom efter förfrågningar från lokala döva. De insåg att många grundläggande religiösa begrepp saknade motsvarigheter på Burundis teckenspråk.

Mustafa förklarar att arbetet påminner om ett liknande projekt som genomfördes i Turkiet för 14 år sedan, där en ordbok med religiösa termer på turkiskt teckenspråk togs fram. Nu använder de samma process i Burundi och hoppas kunna stödja fler länder.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Ny tjänst hjälper döva att rapportera djurplågeri

15 januari 2025

Foto: Adobe stock

Den brittiska djurskyddsorganisationen RSPCA har skapat ett samarbete med organisationen SignVideo och lanserat en ny tjänst som gör det möjligt för döva att anmäla djurplågeri. Tjänsten använder brittiskt teckenspråk (BSL) och erbjuder bildtelefonitolkning.

SignVideo är specialiserade på att leverera teckenspråkstolkning dygnet runt för döva och dövblinda. De arbetar med myndigheter, sjukvård och privata företag för att göra tjänster mer tillgängliga för teckenspråksanvändare. RSPCA har i nästan 200 år kämpat för djurens rättigheter och välmående i Storbritannien och internationellt. Organisationens mål är att skapa ett samhälle där alla djur lever under goda förhållanden.

RSPCA och SignVideo har nu tagit fram en ny tjänst som erbjuder döva möjlighet att anmäla incidenter med djur. Den nya funktionen finns tillgänglig både via SignVideo-appen och på RSPCA:s hemsida, där användare kan välja "Stöd på

brittiskt teckenspråk". Tjänsten låter döva rapportera djur som lider eller utsätts för vanvård och ger även möjlighet att få rådgivning och stöd.

På SignVideos hemsida berättar de att de använder det amerikanska företaget Sorensens tjänster sedan 2020 och Sorensens VD Paget Alves berättar att samarbetet nu ger döva möjlighet att bidra till djurens välfärd. Sorensen är världsledande inom språktjänster och hanterar över 140 miljoner samtal årligen.

Sakura Anderson, som ansvarar för samarbeten på RSPCA, betonar vikten av tillgänglighet och säger att de vill att RSPCA ska vara en organisation för alla, både människor och djur. Genom detta samarbete säkerställer de att döva kan rapportera djurplågeri och få hjälp snabbt och enkelt. Hon tillägger att alla har ett ansvar för djurens välbefinnande och att kommunikationen måste vara tillgänglig för alla.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Föräldrar och vårdgivare åtalas för mord av dövblind man med cerebral pares

15 januari 2025

Foto: Montgomery County District Attorney's Office

I Montgomery County, Pennsylvania, USA har tre personer åtalats efter att en 21-årig dövblind man med cerebral pares dött av svält. Mannen dog i september 2024 och de tre åtalade är hans mamma, pappa och en vårdgivare.

Mannen, Tylim Hatchett, var rullstolsburen och helt beroende av vård. Han hittades svårt undernärdd i sitt hem. När polisen anlände låg han på golvet och vägde bara 27 kilo. Dödsorsaken fastställdes som komplikationer av cerebral pares till följd av

vanvård, och rättsläkarna slog fast att det därför rörde sig om ett mord. Utredare har konstaterat att Tylim under sina sista två veckor lämnades ensam över 80% av tiden. Under denna period fick han inte den vård, mat eller medicinering som han var beroende av. Han hade tappat över 14 kilo på sju månader, en viktnedgång från 41 till 27 kilo.

Trots att både mamman, Sherrilynn Hawkins, och vårdgivaren, Loretta Harris, erhöll betalning från vårdföretaget Aveanna Healthcare för att ta hand om Tylim, avslöjade mobilspårning och andra data att de ofta inte var närvarande. Dessutom skickade mamman flera meddelanden till pappan, Vernon Hatchett, om sonens försämrade hälsotillstånd, men vidtog inga åtgärder.

Mamman och vårdgivaren är nu i förvar och har åtalats för bland annat mord i första och tredje graden, vanvård respektive bedrägeri och vanvård. Pappan är fortfarande på fri fot och står åtalad för vållande till annans död och vanvård. Polisen har utfärdat en arresteringsorder för pappan och uppmanar allmänheten att lämna information om hans vistelseort.

Aveanna Healthcare, företaget som anlätades för att tillhandahålla vård för Tylim, har uttalat sig om händelsen och betonar att de har etablerade policyer för att säkerställa vårdkvaliteten. Företaget samarbetar med myndigheterna i den pågående utredningen.

Distriktåklagaren Kevin Steelse berättade till CBS news att det här är en av de mest chockerande fallen de har sett. Tylim var helt beroende av andra för sin överlevnad och dessa individer svek honom på det mest brutala sättet.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Döva i Italien samlades för att

kräva sina rättigheter

15 januari 2025

Foto: ENS

Den 27 november samlades hundratals personer från hela Italien i Rom för att delta i en stor manifestation anordnad av Ente Nazionale Sordi (ENS), som är den nationella organisationen för döva. Demonstrationen syftade till att uppmärksamma de hinder som döva möter i vardagen och till att kräva konkreta åtgärder för att förbättra deras livsvillkor.

Vid manifestationen betonade ENS vikten av att regeringen lyssnar på deras krav. "Vi kräver ett erkännande av våra rättigheter och möjligheter, och vi accepterar inte längre att våra röster ignoreras," sa ENS i ett uttalande. ENS:s ordförande, Angelo Raffaele Cagnazzo, betonade att dövhet, trots att det är en "osynlig" funktionsnedsättning, har djupgående effekter på livet. Han menar att döva fortfarande utesluts från fullständig social och yrkesmässig delaktighet och efterlyste omedelbara åtgärder från regeringen. Gino Salvatori, ENS:s nationella sekreterare, riktade en skarp uppmaning till beslutsfattarna och menar att det är oacceptabelt att de år 2024 fortfarande måste titta om våra grundläggande rättigheter. "Vi behöver inte bara löften - vi behöver handling", sa Gino.

ENS framhöll flera viktiga frågor som måste hanteras, bland annat att kommunikationsbidraget, ett ekonomiskt stöd, måste höjas eftersom det är en avgörande resurs för att garantera tillgång till grundläggande tjänster.

När det gäller arbetsmarknaden begär ENS att regeringen ska införa en kvot på minst 1 % för obligatorisk anställning av döva och bättre efterlevnad av regler för riktad rekrytering. ENS vill också att regeringen ska göra pensionsreformer som gör det lättare att gå tidigare i pension. Dessutom betonade ENS att regeringen ska avskaffa förbudet för döva att få körkort för tunga fordon, i linje med internationella standarder.

Demonstrationen avslutades med en stark uppmaning om att implementera de förslag som ENS lagt fram till parlamentet. Organisationen framhöll FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, som Italien godkänt men inte fullt ut genomfört.

Kenny Åkesson

Nora åker hem med fyra VM-silver

15 januari 2025

Foto: SDI

Idag, måndag, avslutades Alpin-VM för döva i Jasna, Slovakien. Mästerskapet har varit intensivt, känslösamt och glädjefullt för svenska skidtalangen Nora Lindvall som åker hem med fyra silver, i hennes första VM tävling för döva.

Teckenrapport har tidigare berättat om Noras första silvermedalj i Super-G. Ett par dagar senare, den 10 januari, var det dags för andra grenen, alpin kombination. En vallamiss i det första åket satte käppar i hjulen för Nora. Med ett avstånd på 1,21 sekunder till pallen och 3,66 sekunder till guldet fanns satsade Nora allt i andra åket men satsningen slutade med en otäck krasch. Ledarstaben avslöjar att Nora hade tagit in hela försprånget på ledarinnan från Österrike, Melissa Köck, strax före kraschen.

Dagen därpå, den 11 januari, var det dags för den tredje tävlingsgrenen, storslalom. Där visade Nora revanschlust. Efter ett första åk med några missar låg hon tvåa bakom Melissa. I det andra åket valde Nora en mer säker strategi för att säkra silvret, särskilt med tanke på kraschen dagen innan. Det resulterade i en sammanlagd tid på 2:17,34, vilket gav henne en stark andraplats, 1,7 sekunder före trean Celina Niederhauser från Schweiz.

Den 12 januari var parallellslalom på agendan, en gren som Nora inte tävlat i på flera år. Efter ett imponerande kvalåk gick hon vidare till kvartsfinalen, där hon enkelt besegrade tävlaren från Ukraina. I semifinalen stod Celina från Schweiz för motståndet, men även där gick Nora vidare utan större bekymmer. I finalen mötte hon återigen Melissa. Det första åket började lovande för Nora, men en kollision vid en port satte stopp för hennes guldchans. Trots ett hårt läge kämpade hon vidare i det andra åket men fick nöja sig med ytterligare ett silver. "Jag gick verkligen för guldet, men jag fick i stället ett par knäckta glasögon och en flisa av framtanden

förstörd," sade hon till Svenska Dövidrottsförbundet (SDI).

Alpin-VM för döva hade sin sista tävlingsgren idag, den 13 januari, som var slalom. Totalt 12 var med och tävlade i denna gren och efter första åket kom Nora i mål exakt 2 sekunder efter Melissa. Melissa kunde dock behålla sin ledning i det andra åket, vilket innebar att Nora fick sitt fjärde VM-silver.

Nora har i och med VM etablerat sig i den alpina skidvärlden. Nästa gång vi ser henne i backen lär det vara med samma målmedvetenhet – och kanske med ännu fler medaljer.

Värt att notera är att Melissa Köck, från Österrike, var VM:s stora mästarinna. Hon vann fem guld av fem möjliga.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

2024 var ett framgångsrikt år för WFD

15 januari 2025

Foto: WFD

2024 blev ett framgångsrikt år för Världsförbundet för döva (WFD), som stärkte sin närvaro vid FN och arbetade för att säkerställa dövas rättigheter världen över. WFD berättar i sin årsrapport att de utökade sitt nätverk av samarbetspartners, genomförde framgångsrika projekt i länder i det globala syd och gav omfattande stöd till sina medlemsorganisationer för att erkänna nationella teckenspråk.

I sin årsrapport berättar WFD om betydande framsteg i genomförandet av handlingsplanen 2023–2027, som antogs vid generalförsamlingen i Sydkorea i juli 2023. Planen innehåller fem huvudsakliga mål, där framstegen under 2024 varit tydliga.

Bygga kapacitet världen över: Under året organiserade WFD utbildningar i 20 länder, bland annat i Australien, Brasilien och Vietnam. Utbildningarna fokuserade på mänskliga rättigheter, teckenspråkets betydelse och specifika frågor som döva kvinnors rättigheter och barns tillgång till teckenspråk.

Sätta döva på agendan: WFD drev fram dövas inkludering i mänskliga rättighetsfrågor och utvecklingsarbete genom bland annat forskning och kampanjer som Internationella dagen för teckenspråk. Flera landmärken världen över lystes upp i blått för att öka medvetenheten om teckenspråkets betydelse.

Förverkliga principen "ingenting om oss utan oss": Genom påverkansarbete lyckades WFD få en döv expert, Hiroshi Tamon, vald till FN:s kommitté för rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Dessutom deltog organisationen aktivt i FN-evenemang och levererade skriftliga bidrag i frågor som cybermobbing och rättigheter för döva urfolk.

Uppnå teckenspråkrättigheter för alla: WFD översatte sina riktlinjer för teckenspråkrättigheter till sex FN-språk och fortsatte stötta medlemsorganisationers arbete för att nationella teckenspråk ska erkännas.

Fokusera på stark och hållbar organisation: Med en utökad personalstyrka och nya partnerskap stärkte WFD sin organisatoriska kapacitet. Bland samarbetspartnerna finns FN-organ och organisationer som arbetar för klimatanpassning och katastrofriskreducering.

Med fortsatt fokus på inkludering och rättvisa planerar WFD att intensifiera sitt arbete under 2025, inklusive lansering av en e-lärandeplattform för klimatfrågor riktad till döva.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Stormtrooper-dräkt stulen i Fredriks källarförråd

15 januari 2025

Foto: Privat

Det som skulle bli en mysig start på julförberedelserna för Fredrik Ljungholm förvandlades till en mardröm. När han gick ner till sitt källarförråd hemma i Örebro för att hämta julsaker upptäckte han att någon brutit sig in och stulit hans stormtrooper-dräkt. En dräkt som förknippas till Star Wars. Fredrik berättade till Nerikes Allehanda att dräkten har ett stort affektionsvärde för honom.

Dräkten är en skräddarsydd kopia av stormtrooperernas uniformer från *Star Wars*-filmerna och den är värderad till cirka 20 000 kronor. Fredrik beställde den direkt från experter i England och den var anpassad efter Fredriks kropps mått. Utöver dräkten stals även tillbehör som skor och vapen.

I början av november ifjol varnade Fredriks grannar för att flera källarförråd i området haft inbrott. Fredrik kontrollerade det inte förrän när han behövde hämta julsakerna i december. Då upptäckte han att hans dräkt, som han tidigare flyttat ner från lägenheten, var borta. Han fick panik och letade i varje hörn, men det var tomt.

Teckenrapport har kontaktat Fredrik och han berättade att han har två förråd i källaren och att det i det andra förrådet fanns fler cosplay-dräkter. Han blev förbannad över att det var just stormtrooper-dräkten som blev stulen och inget från det andra förrådet.

Fredriks passion för *Star Wars* väcktes redan 1982 när han som sjuåring såg filmen *Stjärnornas krig* på tv. Sedan dess har han varit en dedikerad samlare och cosplayare. Dräkten var som en del av honom och har följt med på många äventyr. Bland annat under Örebro Pride 2017, där han bar den som medlem i Nordic Garrison, en nordisk legion för stormtrooper-entusiaster.

Stölden är polisanmäld och Fredrik har redan fått viss ersättning via försäkringen. Men han är övertygad om att han inte kommer att återfå dräkten. Trots det har han lagt ut efterlysningar i olika cosplayforum och på sociala medier. Responsen

har varit otrolig, säger Fredrik. Medlemmarna i forumen stöttar honom och har erbjudit sig att hålla utkik efter dräkten på olika köp- och säljsajter.

När Nerikes Allehanda frågar om han funderar på att köpa en ny dräkt svarade han att det återstår att se men att han i så fall överväger att välja en Darth Vader-dräkt som kanske kan avskräcka framtida tjuvar.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Dövidrottens ledare Ralph Fernandez har gått bort

15 januari 2025

Foto: ISCD

Ralph Fernandez, VD för Internationella Dövidrottskommittén (ICSD) och en framstående figur inom dövidrott, avled oväntat söndagen den 5 januari i sitt hem i Washington, D.C. Nyheten meddelades av ICSD:s ordförande Dr. Adam Kosa, som uttryckte sin stora sorg över bortgången.

Ralph var en person med enastående talanger och ett stort nätverk av vänner. Hans bortgång är en stor förlust för det globala dövsamhället.

Dels var Ralph en före detta Deaflympier i cykling och har under sin karriär vunnit två Deaflympiska medaljer. Han designade även ICSD:s och Deaflympics logo och hade en betydande roll i att modernisera organisationens administrativa system. Alumnföreningen vid Gallaudet University (GUAA) berättade att Ralph också skapade deras logotyp år 2020 samt utformade Alumni Emeritus-medaljerna, som delas ut till alumner som firar 50 år under Homecoming.

Dessutom tjänstgjorde Ralph som teknisk chef (TD) för cykling inom ICSD mellan 2010 och 2017 och var aktiv som tränare och arrangör vid flera internationella tävlingar. Han var också delaktig i utvecklingen av olika system och digitala

plattformar hos USADSF (amerikansk motsvarighet till Svenska Dövidrottsförbundet), vilket effektiviserade deras arbete och förbättrade stödet för idrottare. Ralph hade därmed starka band till den internationella dövidrottsrörelsen och deltog som delegat vid flera ICSD-kongresser. Vid det senaste Deaflympics i Brasilien 2022 spelade han, som representant för USADSF, en nyckelroll i att driva igenom viktiga reformer.

Den plötsliga bortgången har skakat dövidrottsgemenskapen. I sociala medier har många, inklusive SDI, hyllat Ralph för hans ovärderliga insatser. "Hans arbete har format den internationella dövidrottens utveckling och vi kommer att minnas hans bidrag," skriver SDI.

Trots hans bortgång är ICSD optimistiska om att de kommande Deaflympics i Tokyo i november kommer att genomföras som planerat.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

VM-silver till Nora i Super-G vid Alpina-VM

15 januari 2025

Foto: SDI

Nora Lindvall inledde Alpina VM med en strålande insats i Super-G den 8 januari. Trots att grenen inte är hennes specialitet lyckades Nora ta en andraplats och säkra silvermedaljen.

Nio kvinnliga åkare deltog i Super-G i Alpina VM i Jasna, Slovakien som försenades med cirka fyra timmar på grund av kraftiga vindar. Med startnummer 8 levererade Nora en stark åkning och slutade på tiden 1:23:18, vilket var 1,18 sekunder bakom guldmedaljören Melissa Köck från Österrike och en hårfin marginal på en hundradel före bronsmedaljören Johanna Köttl, också från Österrike.

Efter loppet berättade Nora till Svenska Dövidrottsförbundet (SDI) att hon var lite nervös i början, men att det släppte när hon ställde sig på starten. Hon sa att det hade blivit lite varmare under dagen, så vissa svängar var mjuka, och hon tappade yttern lite men annars kändes det bra. Hon avslutade med att säga att det var väldigt kul att åka, eftersom hon inte brukar tävla i Super-G.

Nora är i vanliga fall specialiserad på de tekniska grenarna storslalom och slalom, så silvermedaljen visar på hennes mångsidighet och skicklighet även i Super-G. Nästa utmaning för Nora blir storslalomtävlingen på fredag den 10 januari.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com